

GIẤY BÀN	
ĐỒNG-CHIẾP	NGOẠI-QUỐC
Mỗi năm: 6.000	6.000
Sau tháng: 2.500	2.500
Ba tháng: 1.500	1.500

Mua báo phải trả tiền trước
Thư và mandat gửi cho
M. TRẦN-SINH-PIHON - 41
đang quảng cáo, việc riêng
xin thương nghị trước

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Đường Đông-Ba - Huế

Điện thoại: 174748

Điện thoại: 174748

Muốn xét dân ý
phải do cơ - quan
ngôn - luận chân
chính và nhà đại
biểu xứng đáng.

SAO GỌI LÀ CÔNG Ý CỦA ĐẠI ĐA SỐ ?

Theo cái thuyết dân-quyền thông thường trên thế giới thì ở các nước văn-minh tiên tiến, đều lấy đại đa số dân ý làm nền tảng cho cơ quan hành-trị. Không những nhân-dân đã nhận rõ mình có quyền được tham dự hành-trị, mà chính các nhà trọng yếu trong hành-trị, cũng phải thuận theo triều lưu ấy mà sắp đặt công việc trong nước cho được hoàn thiện, thích hợp. Nếu có điều gì mà nghịch với công-ý của quốc-dân thì trong hành-trị, liền thấy lay chuyển. Xem như nội-các ở nước văn minh mai thay chiều dãi, cứ diễn cứ tuồng xôn xao luôn thì đủ rồi.

Đại đa số dân ý là nền tảng cho hành-trị văn-minh ngay nay. Điều ấy ai cũng công nhận. Nay ta thử xét cái cơ quan hành-trị nào mà hiện được công-ý của đại đa số thì thấy có hai cách:

Một là, trước tiên, cử một đại biểu để thay mặt cho mình mà bày tỏ ý kiến;

Hai là các nhà báo làm cơ quan truyền đạt dân-ý.

Theo hai cách ấy, về cách thứ nhất thì đầu tiên cử một người nào ra thay mặt, và để khỏi một vấn đề gì, thì cứ theo số phiếu ứng thuận, số nhiều ở đâu thì theo ở đấy. Về cách thứ hai thì xem dư luận phát biểu trên các tờ báo thế nào, mà đoán định. Ấy hai cách ấy ở các nước văn-minh lâu nay vẫn có hiệu quả, vì nhân dân trong nước đã có học thức phổ thông, ai ai cũng đã có hành-trị thường thức, đối với việc nước, bình nhứt đã để lòng xem xét, nhân vật từ cách thế nào, công việc lợi hại thế nào, đều không biết cho mình lẽ, song đại lực cũng hiểu giải mà không đến sai lầm. Thế mà có nhà học giả đã bất mãn, cho là đại đa số chẳng qua là cái tên mà kỹ thuật cũng ở trong tay bọn thiếu-số, lấy là rằng: nghị hội thì chia phe lập đảng, và vận động bằng thế lực và kim tiền; lại nhà báo cũng ít nhà thoát khỏi cái phong-khí để bên đó. Ấy đó ở các nước văn-minh mà ở trong nhân dân cũng chẳng - giới cũng còn có điều khuyết điểm chưa hoàn thiện như thế, huống là những nơi theo sau mà bất chước kia thì mới lại càng nhiều hơn. Tức như xứ ta ngày nay, gọi là nghị-hội, là báo-quan, chính là mang lấy cái tệ nói trên. Xin kể một vài chuyện:

Một người buôn hàng lụa, muốn cho nhiều khách mua, hàng lụa tốt mà rao giá đã đành; nhưng đầu cho hàng giá lụa hồ

mà muốn bán cho chạy, tất nhiên cũng phải tăng hàng tốt lựa này; nào ai đã đi bán hàng mà chịu thua hàng mìn là hàng xấu bao giờ. Thế thì nhân dân (cử tri) mà sách mấy ông ứng cử, đòi phải tuyên bố chương-trình là một điều mắc lừa. Ở các nước văn-minh, các nhà ứng cử cũng vận động, cũng tuyên bố hành-trị, chứ không phải không; song công chúng đối với người ứng cử ấy phần nhiều đã xem xét-lúc bình thời, chứ không phải toàn tin cậy nơi cái chương trình phát biểu trong nhíp ứng cử. Vậy muốn được người đại-biểu cho xứng đáng cần phải lưu tâm xem xét lúc bình-nhật. Không thế, cứ đợi đến ngày ứng cử mới xem chương trình thì có cái chương trình nào mà không có những tiếng « lợi dân ích quốc, yêu giống thương nòi » đầy trên mặt giấy kia đâu!

Tờ báo văn là cơ quan để truyền đạt ý chí của công chúng. Song ở các nước văn-minh, thì quyền ngôn-luận được tự do, nên ý nguyện của dân gian, nhờ các tờ báo chân-chính phát biểu được rõ ràng. Thế mà cũng lắm tờ hoặc vì lảng tránh, hoặc vì thế lực kim-tiền mà đi xiên chạy lệch. Huống chi tờ báo quốc văn ở xứ ta, ngôn luận hẹp hoải, không sao phò bày công ý của quốc-dân một cách thấu triệt. Ấy là nói tờ báo giữ thái độ chân-chính, không chịu bán rẻ thiên chức của mình mà còn thế. Ngoài ra vì thế lực kim-tiền, theo chủ lợi dụng, thói thì hồ hào nhắm nhĩ, cố động xúng xiên, bất kỳ chuyện gì cũng tán, thậm chí cuộc này tiết nọ, sách nhảm chuyện nhảm, mà phò lên những tiếng « cần kíp cho quốc-dân, lợi ích cho nòi giống », chuyện một chút mà nói đến công hiệu công ý đại đa số quốc-dân như thế, không phải là làm to sao? Vậy muốn xét dân ý, cần nhứt là phải xét theo tờ báo nào không có tư lợi và không thờ chủ nghĩa « tiền đầu nòi đó » thì mới có thể thấy được chút nào chăng. Song báo ấy hiếm lắm, thấp được mà tìm không ra kia!

Theo lẽ nói trên, quốc dân đối với nghị-trưởng và tờ báo cần phải xem xét cho kỹ càng mà các nhà hành-trị muốn hiểu rõ công ý của đại đa số quốc-dân, cũng cần phải khảo sát cho kỹ càng, không phải trông bề ngoài mà đoán định cho là thích hợp vậy.

Một người bình-dân

CHUYÊN HẠ Thuyết trung-quan

Ký báo vừa rồi ông bạn Châu-Dân có kể chuyện công tước De Guise bên Pháp. Cái cách trung-quan của công tước nghe cũng có thú. Nhưng cái thuyết trung-quan theo kiểu Lý là ấy. Ông Tây cũng chỉ có một, nào có khác chi. Ở bên mình mỗi khi vào trường hát thì nghe rằng những là: « nay tôi vâng đức lệnh thiên tử... », hay là: « quân sử thần tử, thần bất tử tại trung... », cần gì phải chạy tới đến bên Thái-tây mới kiếm được chuyện quái ấy. Nhưng ông bạn Ch. D. kể chuyện Thái-tây có lẽ đã chứng rằng nước Pháp ngày nay dân-quyền phát đạt bình đẳng tự do lấy lòng đến thế, mà hồ trước cũng có lấy chuyện chế tội bực.

Nhưng cái chính sách chuyên chế không phải mới từ đời Lý-thị đâu.

Trước đó hơn nghìn năm khi vua Clovis nhận một sự hiềm thù nhỏ mọn mà cầm quân bắt loại cái đầu của một người lính, không gớm tay, đó là không phải ngắm cái: « trăm tước quốc gia » chứ gì! Cái giọng « trăm tước quốc gia » ấy hồi Đệ-nhất Đế - quốc Pháp, của Nã-phá-luân lại đổi ra chữ mới, mà không những bắt trong quốc gia của mình là thần thánh mà thôi, lại còn bắt cả thế gian, cả Giáo hoàng nữa, cũng phải làm theo như mình muốn. Nã-phá-luân vẫn là người có đạo, mà trong luật đạo thì không cho vợ chồng ly dị. Thế mà Nã-phá-luân đã cưới Josephine, mà sau lại thấy bà công chúa nước Áo là Marie Louise cũng phải lòng đi, nên xin với Giáo hoàng ly dị người vợ trước, mà cưới Marie Louise. Giáo hoàng không khấn lời vì trời phép đạo Nã-phá-luân tức mình bắt Giáo hoàng nuốt vào ngục thất rồi cưới công bà Marie Louise. Chuyện chế đến thế là cùng.

Nói chuyện Nã-phá-luân mà sợ nhớ lại chuyện ông láng giềng quý hóa của mình là ông Tướng-glô-Thạch. Tướng-glô-Thạch có nhiều đều giống Nã-phá-luân: cũng trai trẻ, bình thuật cũng giỏi, can đảm cũng nhiều, hễ đánh đâu cũng thắng đó, làm cho ai cũng khiếp sợ, rồi vội ngay lên ghế chủ tịch chính phủ một nước mệnh mông. Mà Tướng-glô-Thạch có đều như giống Nã-phá-luân nhứt, mà lại có phần hơn nữa, là Tướng là một tay độc đoán, « huyênh chế tội bực ».

Một rồi Tướng ở Hán-khẩu muốn đáp đầu bay về Nam - kinh. Nhưng Tướng không kể gì ngày giờ, muốn đi khi nào thì đi mà không nói cho ai biết hết. Xem xem bước tới trường đầu bay thì đầu bay chỗ thờ đã có lệ thường bay từ hồi nào mất. Tướng phát quạo bắt người coi ở đầu bay bỏ tà và đóng cửa các phòng giấy ở đó.

Nghĩ thân phận của những người phò tá cũng nguy hiểm thật! Có truyền lệnh ra mà không làm theo, rồi bắt phạt thì cũng còn đỡ; đến như cái này muốn những chuyện trở trở mà không báo trước cho người ta biết, thì làm sao mà làm cho bằng lòng được! Nếu vậy không những phải lập tội như công-tước De Guise mà còn phải học bổn nãi-mơ làm cho vừa ý Tướng. Tướng-glô-Thạch chán biết rằng cách xưng hô « Bệ-hạ » đã cũ rích, không thích hợp nữa, nên xưng là « chủ-tịch chính phủ cộng hòa ». Nhưng cộng hòa theo kiểu ấy là anh hai quân chủ chuyên chế đó!

Giang - hạ

THUỐC TÂY VÀ THUỐC TA

Trong nguyên lý phép trị bệnh

Theo lý thuyết thuốc ta, người ta mắc phải bệnh là vì ngũ vận, lục khí. Ngũ vận tức kim, mộc, thủy, hỏa, thổ; lục khí tức phong, hàn, hỏa, thấp, táo, thử. Đó là những nguyên-nhân ở bề ngoài. Ở trong thân thể, những nguyên-nhân sinh ra bệnh là ngũ tạng, lục phủ. « Nhân sinh tiểu thiên địa »: Con người ta cũng vi như cái căn, một bên khí, một bên huyết. Căn mà được thăng bằng, thể là sức mạnh. Phóng vì một nguyên-nhân ở bề ngoài hay bởi một nguyên-nhân ở bên trong mà căn phải xêch lệch, thể là mắc bệnh.

Nghe bàn như thế, các y sĩ chuyên nghề thuốc tây cho là vu khoát. Một là vì ngày nay vi trùng học kinh nghiệm đã được nhiều điều chắc chắn, ngoài vi trùng không có một học thuyết gì khác, đủ tư cách khoa học để giải nguyên-nhân các thứ bệnh. Hai là vì những chữ « ngũ vận » « lục khí » đối với chất học (physique) hiện thời không được chứng thực, vì không chứng thực cho nên nghe nói đến thì lấy làm chướng. Tuy nhiên, theo thiên ý tôi, trong phép trị bệnh, lý thuyết thuốc ta không phải tuyệt vô giá trị.

Cứ theo sinh vật học (biologie), không khí nào có hai sinh vật giống nhau. Không những trong không gian không có hai tế bào (cellule) giống nhau, mà trong thời gian trước sau một giây, một phút, một thế kỷ cũng đổi thay đổi khác nhau rồi. Bởi vậy mà sinh ra sự khác nhau như thế? Bởi vì truyền ra từ hoàn cảnh. Di truyền sinh ra từ cách, hoàn cảnh sinh ra biến hóa. Nói tóm lại, trong trường kinh nghiệm sinh vật, bước đầu tiên phải có ý về hai sự tự cách và biến hóa. Trong phép trị bệnh cho người cũng thế: trước khi đặt tay vào cơ quan của một người bệnh mà chữa, cần phải biết những cơ quan ấy đã biến hóa thế nào, rồi sẽ biến hóa cách gì; mà muốn biết như thế, cần phải biết tư cách người bệnh và hoàn cảnh của người bệnh.

Thuyết « ngũ vận, lục khí » và thuyết « ngũ tạng, lục phủ » đối với sự kinh nghiệm khoa học hiện thời không đủ chứng thực thật. Nhưng nếu không có thực nghiệm khoa học thì có ý tưởng khoa học. Mà ý tưởng của hai thuyết ấy sánh với ý tưởng sinh vật học thì vừa bàn ở trên thật hợp với nhau: trong thuyết « ngũ vận lục khí » có ý tưởng « hoàn cảnh », trong thuyết « ngũ tạng, lục phủ » có ý tưởng « cơ quan ». Bởi vậy cho nên trên tôi nói: lý thuyết thuốc ta không phải tuyệt vô giá trị.

Thuyết ấy không chỉ có ít nhiều giá trị mà thôi, lại còn có thể giúp ích cho các nhà y sĩ chuyên nghề thuốc tây trong buổi bây giờ nữa.

Ngày nay, trong phép trị bệnh Thái Tây có cái tư cách « nhứt định ». Gặp một người bệnh thì cứ tìm vi trùng; tìm ra được vi trùng rồi thì cứ lo sát trùng. Trong khi trị bệnh, chỉ chú ý về cái nguyên-nhân « trước mắt », cái nguyên-nhân « hiện tại », mà không mấy kể chú ý đến nguyên-nhân « xa », nghĩa là tư cách và hoàn cảnh của người bệnh. Tôi vẫn biết phương pháp này của Âu Tây có nhiều điều hiệu nghiệm. Nhưng nhà y sĩ nào đã từng

kinh nghiệm cái phương pháp trị bệnh ấy cũng đã từng gặp những sự rắc rối. Theo thiên ý tôi, số nhiều ở trong phép trị bệnh mà không để ý đến tư cách và hoàn cảnh của người bệnh. (1)

Cũng một giống bệnh, cũng một loại vi trùng, mà số độ của vi khuẩn sát trùng phải tăng hay giảm, ngoài vi khuẩn sát trùng, cách nuôi ăn, cách dưỡng bệnh, phải theo phương pháp công pháp hay theo phương pháp bảo hộ, như thế là vì phải tùy tư cách của người bệnh.

Thế nào là hoàn cảnh? Hoàn cảnh tức nóng, lạnh, gió, mưa, khi hậu, thì tiết v. v. Cách trị bệnh phải thay đổi theo những điều đó mới bớt được những sự rắc rối.

Tôi viết bài này chỉ có ý khuyên ra một ý tưởng, chứ không có ý phê phán đủ cả một phương pháp. Bởi vậy, chỉ bàn đại lược mà không xét đến tinh vi. Vả chăng, đối với điều giả không chuyên nghề thuốc thì phương pháp không thể phê phán tường tận được, mà đối với bạn đồng nghiệp chưa từng khảo sát đến vấn đề, thì sách này, sách ta đã có sẵn, tôi chỉ xin nhắc lại là đủ.

(1) Xem lại bài « Bốn tư cách sinh vật » (Les quatre temperaments biologiques) đăng ở số 445 và 446

Chuyện một người ở ngôi sao Sirius đi du-lịch sang ngôi sao Saturne

(Nguyễn-văn của Voltaire)

(Tiếp theo và hết)

Mi-cô-ga bồi tiếp: Nếu các người đã thông hiểu được những việc ở ngoài hoàn cảnh như thế, thời có lẽ những điều ở trong thân thể lại biết hơn nữa. Vậy ta hỏi: Cái hồn của các người là cái gì và làm thế nào lại sinh ra những ý tưởng?

Các nhà bác sĩ đồng thanh, kẻ thời kẻ lý thuyết Aristote, người thời nói lý thuyết Descartes, người lại nói của Malebranche, Leibnitz hay là Locke, mỗi người mỗi nói khác nhau. Trong đám ấy, có một nhà bác sĩ cất lên tiếng, đọc một câu bằng tiếng Hi-lạp trong câu ấy nói rằng: Cái linh hồn là một cái vật vô hình vô ảnh, bởi nó mà biết phán đoán lẽ phải, lẽ trái.

Mi-cô-ga nói: Tôi không hiểu được tiếng Hy-lạp.

Bác sĩ nói: Tôi đây cũng vậy, nào tôi có hiểu thứ tiếng ấy đâu.

Mi-cô-ga: Thế thời sao người lại dùng tiếng ấy làm gì?

Bác sĩ: Bởi vì câu gì tiếng gì mà mình không được am hiểu cho chu đáo, thời phải học mà đọc cho thuộc như thế mới được.

Một nhà Đạo-đức theo thuyết Descartes nói: « Linh hồn là một cái tri khôn rất tinh khiết bẩm thụ từ lúc đương hoàn thái trong bụng mẹ, lúc ra đời thời đi học là chỉ học thêm những sự dĩ vãng, hiện thời và tương lai nữa cho mở mang thêm mà thôi.

Mi-cô-ga: Nếu linh hồn tức là tri khôn, mà linh hồn ấy bẩm thụ thông minh từ khi còn trong bụng mẹ, thời sao có nhiều kẻ đến « tri theo trang ba cột nhứt)

VĂN-VĂN

Tự chào

Sống với hư sinh nghĩ bực mình,
Sỏi gương mà thẹn với mây xanh.
Tấc lòng trung hiếu ôm cánh ceph,
Mây trời công danh bước gập ghềnh.
Vinh nhục dễ xô thân bất thục,
Mây râu phải trả nợ ba sinh.
Trời già trời cội chỉ chi mải,
Đẹp biết bao xong nổi bất bình.

Lý thủ Ước

Con nộm-nan

Khen tay thợ mã khéo bày ra,
Lối nộm bằng nang nhảm phải ma.
Gan ruột trống trơn tro những bông,
Áo quần rực rỡ chói ngoài da.
Kể thì đem sớ lên kêu phật,
Người lại cầm đơn xuống bêu loa.
Sơn phấn đôi môi hình kẻ khéo,
Cả đời không biết nói u a.

Lô-văn-Nèo

Chiều hôm ngắm cảnh bãi bễ

Tòa Kiểm duyệt bổ

Hoàng Hịch-Hồ

Ờ' NGHỀ - AN

Làng Lạc đa bị đốt

(Bản chất 32 người)

7 Janvier - (F. 1) - Linh Lạc đương đối có trên 100 nóc nhà ở làng Lạc đa là chỗ viên tri huyện Nghi lộc Tôn-thất-Hoàn cũng 10 người lính bị giết, và bắt ở làng Đặng và độ 10 người bị thanh nghị là có dính dấp đến vụ ám sát viên tri huyện. 10 người ấy bị giải đến dinh quan Tổng đốc rồi đem giam cầm ở xã. Linh dân áp hẳn chết 32 người, và bắt rất nhiều.

Theo luật Anam, tài sản của những người chủ động đều bị tịch biên, nhà cửa đều bị phá. Đã có nhiều người đến quai phục.

Vì số người mới bị bắt quá đông nên tuy có đem đi giam ở các nhà lao các tỉnh phía Nam, nhưng nhà lao Vinh cũng chật hẹp, vì vậy nên quan Công sứ và quan Tổng đốc Nghệ an đã định tạm thả 180 người còn về những cuộc biến tình vừa rồi.

Xác viên tri-huyện và

mấy người bị giết đã tìm được

8 Janvier - (Arip.) - Có diện văn của quan Khâm sứ Trung kỳ cho hay rằng thân viên tri huyện Nghi lộc và 3 người lính lệ đã vớt được ở dưới sông. Tuổi là đã tìm được 10 cái thấy rồi.

Thầy viên tri huyện Tôn-thất-Hoàn đã đem về Huế; hôm 10 Janvier; hôm 12 đã đem tang gần miền Nam giao có các quan Tây Nam và học sinh đi đưa.

BỒ CHÍNH

Ký báo 351 vừa rồi, khi đã lên khố xoang rồi mà còn phải xáo ra sắp đặt lại, vì gặp với không xem lại cho kỹ càng nên trong bài Do tại của loài người ở trong nước có thiếu sót vài chỗ như sau đây:

1) Từ đầu: 1) Kỹ thuật của tự nhiên
2) Câu sau cùng: So sánh học thuyết Đại nhĩ Văn với học thuyết Mễ khê Tư thường nói rằng Đại nhĩ Văn đã phát hiện cái pháp tắc tiến hóa của sinh vật mà Mễ khê Tư thì phát hiện cái pháp tắc lịch sử của loài người.

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

Cuộc đua xe đạp Tourane - Huế ngày 28 Décembre 1930

Về cuộc đua xe đạp này báo An-nhon trả lời lại ông Linh-nhĩ đã đăng ở số trước. Nay bản báo tiếp được bài của ông Linh-nhĩ đáp lại, vậy cũng lấy công làm công y nguyên đưa ra sau này, gọi là để một cuộc biện luận.

Tôi viết bài trước chủ ý là bày tỏ cho công chúng rõ chân tướng cuộc đua xe đạp do ông An-nhon tổ chức ra thế nào, bày tỏ cho công chúng rõ rằng bài chữ «thể thao» ở đây chưa chỉ là thể thao thuần túy, các danh từ tốt đẹp khác mà sa vào cái cảnh không đáng mừng, chứ không phải muốn gây một cuộc bút chiến với ông chủ hiệu An-nhon. Tôi chỉ phải lo làm ăn một cách cho chính đáng, không dư thì giờ mà làm những chuyện không đáng làm; vả chăng hiện tình hình nước này nay thiếu chi vấn đề của an ninh, bộ phận, tôi biết không biết sao mà đem chuyện không đáng ra làm rầy công chúng. Bài tôi đã đăng lên báo, được công chúng đọc đến, thế là tôi đã đạt được mục đích của tôi rồi. Ông chủ hiệu An-nhon cho là không đáng — mà đối với ông, đáng thể nào được — thì ông cứ cãi lại đi, cứ biện bạch đi, cứ dùng hết quyền ngôn luận của ông đi, tôi đây có cần tra lời làm gì.

Đành rằng không trả lời cho ông chủ hiệu An-nhon, nhưng bài ông so với bài trước của tôi dài xấp xỉ mấy có vẻ phô trương hoa hòe, cảnh nhiều là rầm, độc giả ai không được mục kích cái kết quả cuộc đua xe đạp ấy, có thể nhận ra mà tưởng lầm hiểu lầm, nên tôi phải có bài này. Thế là tôi xin, nói chuyện với độc giả về bài trả lời của ông ấy đây. Đã nói chuyện với độc giả thì chỉ chăm vào những điều có quan hệ đến cuộc đua xe đạp, những điều ông ấy nhắm chỉ vào tôi mà tự tôi đã cho là không đáng lấy làm đầu thì xin để ra ngoài.

Bài ông chủ hiệu An-nhon đối với bài trước của tôi chỉ là giải chung quanh chỗ ngựa mà thôi, nói một cách khác bài của ông không làm lay chuyển được bài của tôi chút nào. Giấy trắng mực đen, bài của tôi còn đó, bài của ông còn đó, xin mời độc giả hãy cùng tôi đem ra đọc lại thử xem.

Tôi nói: Khi phát giải thưởng, không hề tưởng những giải thưởng ấy là của ai đâu, như thế là không minh bạch; lại trong giấy mời dự phát giải thưởng nói 4 giờ chiều mà 3 giờ đã phát xong.....

Toàn bài của ông có chỗ nào nói trái hẳn lại đâu! Về việc không hề tưởng những giải thưởng ấy là của ai đâu, như thế là không minh bạch; lại trong giấy mời dự phát giải thưởng nói 4 giờ chiều mà 3 giờ đã phát xong.....

PHÒNG KHÁM BỆNH

THÂN-TRỌNG PHƯỚC,
thầy thuốc

Hải đầu từ 20 Janvier 1931 tức là mùng hai tháng chạp ta

Huê sang: Từ 9 giờ rưỡi đến 11 giờ rưỡi,

Huê chiều: Từ 3 giờ rưỡi đến 5 giờ rưỡi

Tại đường: Gia long Ngã Giầu, Trước mặt trường Pháp-Việt củ HUÊ

Những người đến xem... giải thưởng... không hề tưởng những giải thưởng ấy là của ai đâu, như thế là không minh bạch; lại trong giấy mời dự phát giải thưởng nói 4 giờ chiều mà 3 giờ đã phát xong.....

Đến như việc mời dự phát giải thưởng mà hẹn sai giờ thì đó cũng không gờch được, nhưng nói không phải là ông cũng không phải là ông ban tổ chức, mà là ông.....

Ấy đó, có phải bài trước của tôi vẫn đúng như đã viết như trong không?

Linh - Nhĩ

Hai nhà thể thao Trung hoa đến Huê

Hai nhà thể thao Trung hoa là ông Ngô-Quyên và ông Lý-mộng Sinh đi từ Hanoi vào Huế hôm 3 Janvier, hôm 10 thì đã đến nơi. Theo lời hai nhà thể thao ấy nói thì tay mai sẽ đi Savannakhet.

THANH HÓA

Tòa Kiểm duyệt bỏ

Lai cáo

HÀ-TỊNH

Sau khi người phó lý

làng Lai thạch bị ám-sát. Sự này xảy ra vào tháng 11 ta vừa rồi, phó lý làng Yên trang, xã Lai thạch, đi việc quan, tới xóm Mới, gặp phải một toán đảng viên cộng sản, bắn cho một phát đạn, bỏ mạng ngay.

Quan địa phương hay tin đã lập tức kéo quân về trấn an và bắt nhà cầm đầu tay hung thủ.

Vì tình hình miền này rắc rối, nên có một toán lính do một viên đội Tây quân đốc đưa tới xã Lai thạch sớm ngày mùng 4 rồi. Quân binh hiện đóng đồn tại trường học xã Lai thạch, gần bên Chợ lũng, là một nơi đáng viên cộng sản hay tụ tập để diễn thuyết và hành động. Đã bắt

MỘT VIỆC MỜ MANG RẤT CÁN ÍCH TRÊN ĐƯỜNG THIÊN LÝ N° 1

SOCIÉTÉ D'ENTREPRISES DE TRANSPORTS ET DE GARAGES D'ANNAM (SÉTÉGA) QUINHON kính lời bà cáo cho quý khách động hay rằng kể từ 1er Décembre 1930 SỞ XE LỬA MIỀN NAM đã giao cho Hãng SÉTÉGA chuyên chở hành khách bằng xe lửa từ Sài Gòn - Nha Trang và từ các tỉnh từ Nha Trang - Tourane. Xe chạy hằng ngày bằng kiểu xe giường (AUTOCARS CONDUITE INTÉRIEURE) chủ yếu rộng rãi kín đáo đi cầu thận, đúng ngày giờ, giá tiền từ Sài Gòn - Tourane xe lửa và xe hơi không quá một xu một cây số.

Sở xe lửa sẽ bán giấy đi các gares từ Saigon - Nha Trang đi thẳng suốt về cho tới các tỉnh miền Nha Trang - Tourane.

Mua giấy đi suốt (Billet direct) thì khởi phần phí gì cả. Ra tới gares Nha Trang nên hỏi ngay xe SÉTÉGA để được sẵn lợi đó thường, ngày xe đưa thẳng về nhà trọ. Ở lại đêm ở Nha Trang - Quinhon đã có nhà ăn ngủ từ 12, sáng ra lên xe đi đóng hai ngày tới Tourane, khởi phải đi đêm hôm khuya khước một nhọc nhằn, nguy hiểm tành mang. Mỗi khi quý khách giao cho xe SÉTÉGA một vé đi suốt (Billet direct) sẽ được SÉTÉGA miễn lại một số tiền hoa hồng từ một cái đến bảy cái tùy theo khoảng đường dài vắng, (giấy đi suốt khoảng Saigon - Nha Trang và thẳng Nha Trang - Tourane).

Ở các tỉnh từ Tourane tới Nha Trang đi vào Phanhiết Saigon SỞ XE LỬA MIỀN NAM cũng giao cho hãng SÉTÉGA bán giấy đi suốt từ chỗ lên xe tới một gares nào ở trong khúc đường Nha Trang - Saigon giá tiền dưới một xu một cây số. Đến Nha Trang cứ trình giấy của Hãng SÉTÉGA đổi qua xe lửa một cách mau chóng dễ dàng. Mỗi vé xe lửa của SÉTÉGA sẽ được hoa hồng từ một cái đến bảy cái, như khoản trên nói.

Bagages từ Tourane - Nha Trang sẽ miễn phí rẻ hơn, trừ cho hành khách hai chục Kilos, còn từ Nha Trang - Saigon phải tính đúng giá của xe lửa.

Suốt dọc đường Tourane - Nha Trang hãng SÉTÉGA có đặt các sở đại lý để giao thiệp các việc chuyên chở và bán giấy cho hành khách, vậy mỗi khi hành khách đến tại nơi các Agences SÉTÉGA mà mua giấy thì động tiền một bộ mà khi cần đóng tiền hàng đôn gì thì chỉ cần người của hãng chỉ về sắp đặt rất rất thuận.

NHỮNG CHỖ ĐẠI LÝ CỦA SÉTÉGA

NHATRANG NINHHA VANGIA BANTHACH TUYHUA TUYAN SONGCAU TUPHUOC QUINHON BINHDIEN PHUCAT PHUMY DONG-SON TAMQUAN SAHUTNH DUCPHO MOCUC QUANGNGAI CHACO TANAY HALAM CHOCUI PAIPO VINHDIEN TOURANE.

GIỜ XE CHẠY VÀ GIỜ XE ĐẾN NƠI:

Khởi sự đi tại Nha Trang	5 giờ sáng, đến Quinhon 5 giờ 15
Quinhon	5 giờ sáng, đến Nha Trang 5 giờ 15
Tourane	5 giờ 1/2 sáng, đến Quinhon 5 giờ 1/2
Quinhon	5 giờ 1/2 sáng, đến Tourane 5 giờ 1/2

LA DIRECTION

những người trong đảng cộng sản và khám phá được một vài hung thủ can về vụ ám sát ông phó lý Yên trang.

B. P.

TOURANE

Không phải được tha hẳn. Trong số 350 bản báo có đăng tin rằng 3 có: Cảnh, Kỳ, Thuận bị bắt vào tỉnh đã được tha, nay được tin khác rằng 3 có không phải được tha hẳn, quan tỉnh chỉ cho ba mẹ nhận về chờ ngày xử sẽ trở vào.

Lại nghe nói rằng ba có bị bắt là vì có tên K. H. đưa giấy vào tỉnh nói sao đó, không rõ có thật không?

QUẢNG NGÃI

Quan thanh dân an

Quan phủ Bình-sơn Nguyễn-dinh Chỉ đề lý gần năm năm, việc cầm phòng thật là nghiêm mật; không ngại chưa đến, trong bất kể trộm không đêm nào không hoành hành, sau khi ngài đến, kẻ trộm tránh xa không năm nào có. Đến việc kiện cáo, chế rượu tiền bạc, ngài không lấy của ai một vật gì.

Lại chúng tôi thật đã được thỏa nguyện.

Dân Bình-sơn

L. T. S. — Quan phủ Bình-sơn này chỉ là làm hết phận sự của quan, nhưng hiện nay nay mà người làm hết phận sự hiểm hiểm, nên bản báo đăng những lời khen của dân phủ ấy như trên gọi là treo một cái gương cho người khác.

PHÚ YÊN

Tòa Kiểm duyệt bỏ

Một người biết chuyện

DALAT

Tòa Kiểm duyệt bỏ

Việt - Hon

CUỘC XỔ SỐ

loterie của Hội nhạc Trí hòa

Cuộc xổ số của hội nhạc Trí Hòa đã mở sáng hôm qua 11 Janvier tại tòa Đốc lý Hai-oi do quan Năm Bonifacy chủ tọa.

Các số trúng thưởng như sau này: Số 30260 được 5000\$ và 1 cái 0-0

Số 23.989 được 1.000\$.

Số 22.591 được 500\$.

10 số sau này mỗi số được 100\$.

32.209 28.336 17.394 38.091 09.066

02.890 00.085 22.109 02.602 24.146

RÉBO machine à calculer

PHÁP-HOÀ-TU-ĐIÊN, lớn 400 nhỏ 0\$50

ĐÀO DUY ANH - Quan hải Huê

40 số sau này mỗi số được 50\$.

30.470	48.341	39.897	08.978	24.308
3.351	19.181	30.113	00.308	03.022
13.115	20.362	32.211	28.353	37.825
20.351	27.822	04.726	22.890	00.315
21.136	16.503	09.075	07.017	03.177
05.014	55.180	22.061	19.528	06.552
30.255	23.031	24.116	10.389	09.380
24.551	04.970	00.413	22.215	33.616

60 số sau này mỗi số được 25\$.

01.078	36.513	39.458	28.633	00.287
19.625	19.032	26.047	27.117	12.890
32.053	24.835	32.448	22.365	08.498
21.477	09.021	10.770	27.473	17.982
17.400	21.182	35.005	35.916	25.858
05.033	21.222	03.330	28.556	04.921
26.854	13.893	30.675	08.199	06.991
19.888	13.924	13.023	00.951	01.868
31.968	11.204	28.403	13.094	00.642
17.297	16.709	20.157	07.287	05.557
11.587	32.522	0.418	39.967	31.714
11.919	33.847	23.619	24.123	04.206

HÀN-VIỆT TỬ-ĐIÊN

Tiếng nước ta xưa nay vốn mượn từ, nhiều danh từ trong chữ Hán. Ngay nay tiếp xúc với tân văn hóa, các danh từ mới mượn trong chữ Hán xuất hiện lại càng nhiều. Thế mà chúng ta chưa có một bộ TỬ-ĐIÊN để làm tiêu chuẩn khiến thường sinh ra cái nạn dùng bậy hèn lăm. Chúng tôi chẳng hề vô tâm, ra công góp nhặt lựa chọn, biến thành một bộ sách gọi là HÀN-VIỆT TỬ-ĐIÊN, chủ ý muốn làm cho các danh từ hàn học dùng trong Quốc văn từ này về sau sẽ có cái định nghĩa chính xác để tiện cho những người nghiên cứu Quốc văn. Sách này gồm trên dưới hai vạn từ Hán-Việt, từ (sách khổ to, dày hơn nghìn trang) phân danh từ thường dùng hàng ngày, các danh từ trong các khoa học thuật (chính trị, tôn giáo, kinh tế, pháp luật, xã hội, triết học, văn nghệ, mỹ thuật, tâm lý, toán lý, địa lý, các môn tự nhiên khoa học v.v.), từ danh từ cũ cho đến danh từ mới sưu tập rất kỹ, không sót về một mặt nào. Chúng tôi phần tư là các danh từ chuyên môn lại chủ thêm chữ Pháp để tiện tham khảo. Đáng bộ sách này, người đọc văn sẽ hiểu biết được ý nghĩa chân chính của bài văn, người viết văn sẽ có tài liệu phong phú mà không đến nỗi dùng chữ sai lộn thực là bộ sách độc nhất vô nhị trong kho sách Quốc văn này.

Chúng tôi dự định sắp đặt về sự ấn hành công việc rất khó khăn, tiền phí lớn nhiều, nên có lời cáo trước công đồng báo để mong xa gần chiếu cố, giúp đỡ cho HÀN-VIỆT TỬ-ĐIÊN mau có thể ra đời.

Bắt đầu từ nay chúng tôi đã nhận giấy hẹn mua và tiền đặt trước (Số người hẹn mua và đặt trước có nhiều thì sách mới sớm xuất bản được).

Loại giá:

Hạng thường: 6100

Hạng đặc biệt (giấy rất tốt, bia toàn màu, chữ rất đẹp): 8500

Ái giới tiền mua trước hạn 30 Jula 1931 thì chiếu theo giá đặc biệt sau này

Hạng thường: 4550

Hạng đặc biệt: 6550

Ở xa xin gửi thêm 0\$50 tiền cước

Gửi tiền trước sẽ có biên lai gởi lại.

Mandat xin gửi cho tác giả là:

ĐÀO-DUY-ANH

QUAN-HẢI - HUÊ

DRAGÉES

Vermifuge

RUDY

Trị bệnh

SÂN LÁI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bệnh sân lái rất thần diệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn cần ăn ít đều đặn được.

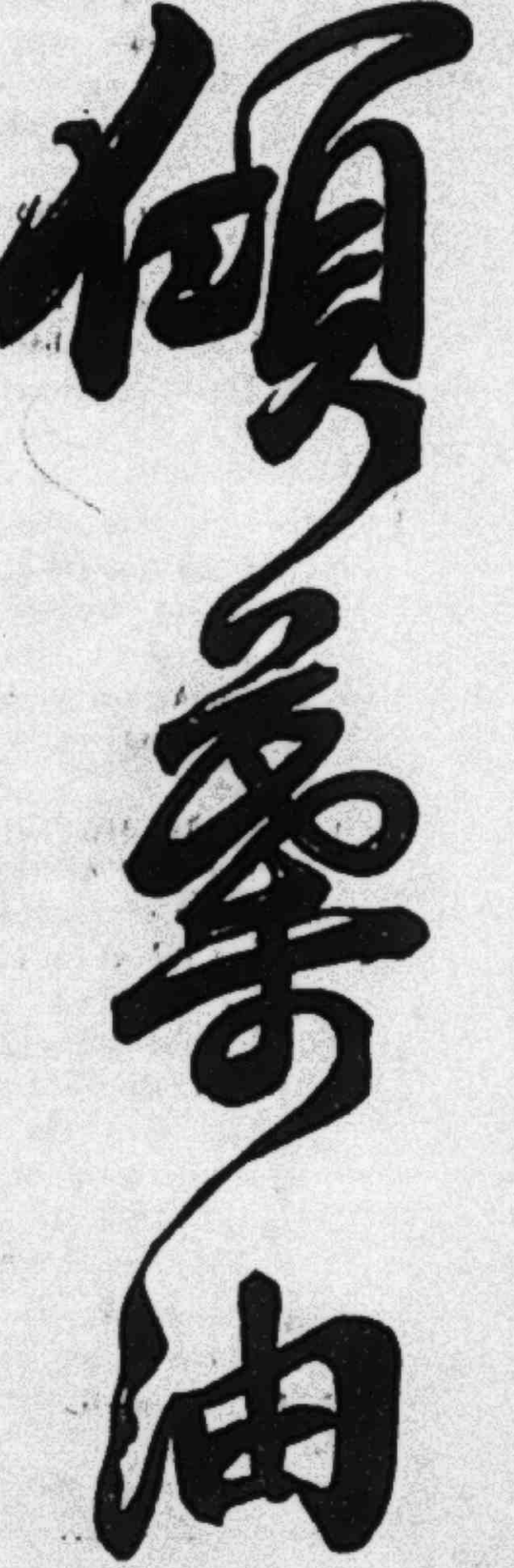
Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng bán ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE

(L. SAUREAU)

119 123 rue Calvat - SAIGON

(là hãng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

1\$50

BÁCH - BỒ - VỆ - SINH - TỬU

THAM - THIÊN - ĐƯỜNG

